

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Király-utca 25 sz., reklamatiók, hirdetésre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél-éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beköltendőek az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetele megjelölésével van megengedve.

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

A keletisziléziai méhészegyesület Teschenben tartandó kiállításának általános határozatai.

1. §. A kiállításra tárgyakat küldeni szabad bel- és külföldről.
2. §. A kiállítás a következő csoportokra terjed ki:
  - I. csoport: Méhcsaládok ingó és ingatlan kaptárakban.
  - II. „ : Méhklások.
  - III. „ : Eszközök és készülékek.
  - IV. „ : Méhtermékek.
  - V. „ : Méz és viaszkészítmények
  - VI. „ : Oktatási eszközök, minták, irodalom stb.
  - VII. „ : Gépek.
  - VIII. „ : Saját önálló pavillonok.

A kiállítás nyitva van 1905. szeptember 17-től október 1-ig, reggeli 9 órától esti 7 óráig.

3. §. A kiállítandó tárgyak *bejelentése* csupán a tescheni keletisziléziai méhészeti egyesulettől kapható és tiszta, olvashatóan kiállított *bejelentő ív* beküldésével fogadtatik el.

4. §. *A bejelentő ívek* pontosan és érthetően állítandók ki s legkésőbb 1905. augst. 10-ig a kiállítási bizottsághoz Teschenbe (Siszttátte) bérmentve beküldendőek. A későn érkezett bejelentések csupán a még rendelkezésre álló kiállítási hely tekintetbevételével

fogadhatnak el; azonban a lajstromba ezek többé már fel nem vehetők.

5. §. A bejelentő iv beküldésével egyidejűleg 4 K. előleg is küldendő, mely a helypénz számításánál le lesz vonva.

6. §. A bejelentő iv beküldése után a kiállító részére szept. 1-ig *egy engedély* (igazolvány), valamint a kiállítási jegy meg fog küldetni, mely a tulajdonost feljogosítja a) hogy tárgyát a kiállításra beküldhesse; b) a kiállításra és az esetleges gyűlésekre való szabad bemenetre; c) a kiállítási ünnepségeken díjmérséklet melletti részvételre s egyéb kedvezményekre.

7. §. *A kiállítando tárgyaknak a kiállításra érdemeknek kell lenniök*; a kiállítási bizottságnak hatalmában áll a tárgyakat minden megokolás nélkül visszautasítani. Költésrothadásos családok azonnal megsemmisíttetnek.

8. §. A kiállító ugyanazon csalárendszerből csak *két* élő családot állíthat ki, ez alól csak a csoportkiállításnál van kivételnek helye. Élő méhcsaládok teljesen egészségesen, szállításra kész állapotba helyezve, a szükséges élelemmel és nedvesített szivacsos felszerelve küldendők be. A csomag kívül szembe:űnő *»Élő méhek«* és *»Előrész«* felirással látandók el.

9. §. A kiállítási tárgyaknak *legkésőbb 1905. szeptember 12-én esti 9 óráig* a kiállítás területén kell lenniök. Minden beküldött csomagra *»A méhészeti kiállításhoz Teschen (Schieszstütte) címzés* oly módon alkalmazandó, hogy az utközben meg ne semmisüljön. *A kellő időben be nem érkezett tárgyak a kiállításból és díjazásból kizáratnak.* Az önálló pavillonok a kiállítási bizottsággal egyetértőleg 1905. szept. 15. előtt is felállíthatók.

10. §. *A küldemény burkolatán a küldő neve és a csoport száma tisztán láthatóan felírandó.* A küldemény belsejében a tulajdonos helyes címe és az utolsó posta, vagy vasutállomás pontos kitételével ellátott függő tábla erősítendő a visszaküldés céljára. A csomagnak továbbá tartalmaznia kell: a) egy, a csomag felnyitásánál azonnal szembe:űnő, *részletes kimutatást*, melyben a kiállításra küldött tárgyak a csoportszám szerinti sorrendbe szedve legyenek feljegyezve, b) egy-egy kimutatást minden egyes csoport részére beküldött tárgyakról; az ilyen kimutatások minden egyes csoport részére külön lapon a csoportszám és aláírással látandók el és c) az engedélyben közölt kiállítási számot. A tárgyak *elküldéséről* a kiállítási bizottság *levélileg azonnal értesítendő*, melyben az a) és b) alatt megjelölt kimutatások *két-két példánya* is elküldendő.

11. §. Az egyes kiállítási tárgyak a kiállító nevével és címével szembe:űnően látandók el. Azonban a bizottság fenntartja magának

azt a jogot, hogy minden kiállított tárgyat — a jury munkájának megkönnyebítése céljából — *egyenlő* czimtablával lássa el, melyeknek csak az előállítási ára fog felszámíttatni. Általában a feliratok, hirdetések stb tekintetében a kiállító a bizottság jóváhagyásának van alávetve. Mindazon kiállított dolgok, melyek a becsbírák részéről osztályozás céljából ízlelési próbák alá vannak vetve, megfelelő mennyiségben állítandók ki; különösen a méz, méhser, mézbor és más italok egyenlő csinnal fölkészített s czimlappal ellátott — a kereskedelemben használt nagyságu — üvegekben vagy palaczkokban állítandók ki, melyek egyike a becsbírák használatára készen tartandó.

12. §. A küldemény a kiállítási telepre *fuvar- és viteldíjmentesen* küldendő. Bérmentetlen küldemények el nem fogadtatnak.

13. §. Külföldről érkező tárgyak vámmentesség céljából előjegyzésbe vétetnek és az azok után járó vám csak belföldön való maradásuk esetén fizetendő meg. A vámügyek elintézését a tescheni cs. és kir. fővámhivatal eszközli. Az e tárgybani közelebbi határozatok az engedélyokmány mellé vannak csatolva.

14. §. A kiállítási bizottság *a rendes időben bejelentett és értéknyilvántással ellátott* tárgyakat a kiállítás előtti 3 naptól az utáni 3 napig tűzkár ellen *díjmentesen biztosítja*; beállítja a szükséges felügyelő személyzetet is, mely a kiállított tárgyakat éjjelnappal felügyeli; ellenben nem vállal semmi jótállást, az oda és visszaszállításakor felmerült károkért, sem felelősséget a felügyelet daczára bekövetkezett romlásokért.

15. §. A kiállítónak szabadságában áll, akár személyesen akár megbízottja által kiállított tárgyait a bizottság által megjelölt helyeken fölállítani és gondozni. *A kiállításnak szeptember 15-én este 6 óráig teljesen rendben kell lennie.* Csak az élőcsaládok felállítása van megengedve a kiállítás megnyitása előtti napon is. A távollevő tulajdonos helyett a bizottság eszközli a tárgyak felállítását. A bizottságnak jogában áll azon helyek fölött szabadon rendelkezni, a hól a kiállítás nem készült el. Az élőméhek esetleges etetését a kiállító tartozik eszközölni. Az ápolás és a méh lakások tisztántartásáról a kiállító maga tartozik gondoskodni vagy a gondozás költségeit viselni.

16. §. A kiállító tartozik a feltűnő jelvényvel ellátott bizottsági tagok utasításához minden irányban alkalmazkodni, ellen esetben tárgyai a díjazásból kizáratnak és a helyről eltávolíttatnak. Aki ki nem állított köteles tárgyait a látogatás ideje alatt fedve tartani.

17. §. kiállított tárgyak eladása *kizárólag* a bizottság közvetítése vagy beleegyezésével történhetik *Minden eladó tárgy — a*

korona értékben számított — árat feltüntető táblával látandó el és az ár a kiállítás tartama alatt meg nem változtatható.

18. §. Az eladott kiállítási tárgyak árának 10°/_o a kiállítási pénztár javára vonatik le.

19. §. Miután a kiállítás egyszersmind *méződsárral* van egybekötve, kívánatos, hogy a IV-ik csoportba tartozó áruk minél nagyobb mennyiségben és minél szebb kivitelben küldessenek be.

20. §. A *helydíj* szabad területen: az első m. 2 K., minden további m. 5 K.; önálló pavillon részére külön megegyezés szerint.

Fedett helyiségben az első $\frac{1}{2}$ m után 2 K., minden további $\frac{1}{2}$ m. után 3 K. fog beszedetni

Szabadon álló tárgyak fedett helyiségben m.-ként 20 K. A legkissebb helydíj ily esetekben 20 K. Az árak a gyorsáru szabály szerint számíttatnak úgy, hogy a tört számok egészeknek vétetnek.

Élő méhek után helydíjak nem számíttatnak.

A kiállítási tárgyak összeállítása, (a helydíj megtakarítása céljából) ugyszintén a tárgyaknak rendkívüli távol való felállításá csak a kiállítási bizottsággal egyetértőleg van megengedve.

A kivánt terület a bejelentő ivben feltüntetendő, azonban a bizottság fentartja jogát, hogy helyszüke esetén a kivánt helyet megszorithassa; ugyancsak azon esetre is, ha a kivánt terület a bejelentett tárgyak elhelyezésére nem megfelelő tágas, hogy azok részére nagyobb területet jelöljön ki.

21. §. A kiállítási bizottság a kiállítás részére ingyen asztalokat állit fel. Allványokat, polczokat s. t. e. f. a kiállitók maguk tartoznak föllállítani.

22. §. A kiállítási épület *falait* a kiállított tárgyak elhelyezésére használni tilos; de meg van engedve minden kiállitonak, hogy a fal hosszában saját költségén deszka, nemez stb. falat állithasson.

23. §. A kiállítási tárgyakról készített nsgy nyolczad alaku *tárgysorozatban* egy bizonyos rész lesz fönntartva *hirdetmények* számára; ez a -- hirdetmény szövegével egyidejüleg beküldendő — következő áron áll rendelkezésre: $\frac{1}{8}$ oldal 6 K., $\frac{1}{4}$ oldal 10 K, $\frac{1}{2}$ oldal 20 K., egész oldal 30 K. Ezen tárgysorozat nagy arányu kiadását szem előtt tartva a bejelentések zár határidejéül augusztus 10-ike tüzetik ki. A kiállító neve, lakása és a kiállított tárgyak a tárgysorozatba *díjtalanul* vétetnek fel.

24. §. Az érdemes kiállítási tárgyak *dijakkal* lesznek kitüntetve. E végből a bizottság rendelkezésére a következők állanak:

dicsérő oklevél, állami érmek, szakegyletek és testületek érmei, jutalom díjak, pénzjutalmak és elismerő oklevelek.

A jutalmak kiosztását egy tapasztalt méhészekből összeállított *jury* határozza meg; ennek *ítélete megtámadhatlan*. Valamely csoport kiállítója annak egyszersmind becsbirája nem lehet.

25. §. A kiállítási tárgyak a bizottság beleegyezése nélkül a kiállítás bezárta előtt el nem szállíthatók, kivéve a kisebb tárgyakat, melyek azonnal más hason minőségüvel cserélendők ki.

26. §. A kiállítási bizottságnak a kiállító elleni minden követelése, a tárgyaknak a helyről való elszállítása előtt kiegyenlítendő. Ezen követelések biztosítékát a kiállított tárgyak képezik.

Azonban ha ebből per származnék; a kiállító és a bizottság közt egyezség jön létre, vagy egy ilyen egyezségből önkényt következne vitás kérdés, úgy mindkét részről alávetik magukat az illetékes tescheni bíróságnak. Egyidejüleg mindkét részről lemondanak azon jogukról, hogy a megkötött egyezséget a felén tuli megrövidítés czimen felbonthassák.

27. §. Azon kiállítási tárgyak, melyek a kiállítás bezárta után 3 nap alatt onnan el nem szállíthatnak, vagy a melyek felett ezen idő alatt semmiféle intézkedés nem tétetett, a kiállítási bizottság által eladhatók. Vételára a bizottság követelésének levonása után a kiállítóknak kiadatik.

28. §. Azon gépek részére, melyek működésben mutatandók be, a motorerő csak oly mértékig adható, a mennyi e czélből rendelkezésre áll. Az igénybe vett motorerőért — az igénybe vevő — külön meghatározandó díjat köteles fizetni.

Azon kiállító, ki a szükséges erőt saját maga ki nem állítja, gépei vagy készülékei üzembe hozatalát semmikép sem követelheti.

Azon föltételek, melyek alatt a gépek vagy készülékek üzembe hozhatók, esetről-esetre az illető kiállítóvali megegyezés tárgyat képezik.

29. §. A kiállított tárgyak rajz, fénykép vagy más módon való fölvétele és sokszorosítása csak a kiállító beleegyezése és a kiállítási bizottság engedelmével eszközölhető.

30. §. Reklamációk a kiállítási bizottság elnökéhez Folvarczny János úrhoz Teschenbe intézendők

Julius havi teendők a méhesben.

A méhészetben általában a gazdálkodó közönségben a mai félig lejárt év egy szebb jövő reményét keltette fel. Az idej méhészkedés már oly szép eredményü, hogy a természet kedvezése,

bőséges áldása nemcsak a méhész fáradságát jutalmazta, hanem a befektetés költsége is jórészt megtérül.

Az időjárás kiválóan kedvező, a rajok örvendetesen fejlődnek s lakásaikat gyorsan építik s töltik meg drága nektárral. Az anyatörzsek és keletkezett rajok gazdagon gyűjtenek s ha az időjárás tovább is úgy tart, mint június közepéig, minden jól gondozott család a legnagyobb hozammal jutalmazza gondozóját. Kedvezőbb alkalom alig mutatkozik a méhészkedés alapvetésére, mint az idei. Julius hónap a legmelegebb szokott lenni s rendesen száraz s ilyenkor a legtöbb helyen szünetel a hordás. Ám ezért csüggedni nem szabad, gondozzuk csak tovább méhcsaládainkat s bizzunk a kedvező időjárásban. Ahol a luczerna, pohánka és fehér lóhere díszlik, van még mit gyűjteni a méheknek. A mikor azonban a hordás megszűnik, a méhek rablásra vetemedhetnek, mire minden méhésznek gondja legyen. Mivel csak az erős törzsek rabolnak, gyöngye, anyátlan vagy ályanyás népet méhesünkben ne tőrjünk. Juliusban rajokat ne engedjünk, az esetleges rajokat ne egyesítsük vagy ha jó hordásra van kilátás, etessük. Az etetés csak este történjék s a mézet el ne csepegtessük.

A rajok és rajzott törzsek fiasítását kísérjük figyelemmel s ha a fiatal anyák megtermékenyülése nem sikerült volna, vagy az öreg anyák szórványosan petéznének, az ilyeneket fiatal termékeny anyával cseréljük ki, ha ilyennel nem rendelkezünk, anyabölcsővel vagy friss fiasításos léppel segíthetünk a bajon.

Ha minden fiatal anya megtermékenyült, herére nincs többé szükség, segítünk ezek elpusztításában mi is. Erre nézve a kaptár menőkéjén alkalmas tolóka van, melyet délben, mikor a legtöbb here künn van, úgy igazítunk, hogy a herék be ne férjenek. A méhek vályujából a víznek nem szabad elfogyni.

A kaptárok alját gyakran tisztogassuk, hogy a viaszmoly be ne fészkelődjék. Juliusra különben szükítsük a röplyukakat, hogy a méhellenségek és rablóméhek betolakodása ellen sikeresebben védekezhessen a család. A pörgetésnél legyünk előrelátók, az összes mézkészletet, illetve lépeket ne pörgessük ki, hogy szükség esetén a betelelésnél készenlétben legyen fedett lépesmészünk. Ha julius száraz is lenne, időnkénti esőzések után a tisztosfü virágából augusztusra újból szép hordásra lehet kilátásunk

A már gyakorlott méhészek ne zárkozzanak el a kezdő méhészek előtt, szívesen adjanak utbaigazítást, mert ezzel a méhészet fejlesztésének és terjedésének tesznek igen nagy szolgálatot.

Mezel.

A kaptár-kérdés.

— Irta : Bakcsay Sámuel. —

(Vége.)

Azt mondja továbbá S., hogy egy kaptár sincs olyan, melynek kezelése a méhek nyugalmának nagyfoku zavarásával ne járna.

Igenis nagyfoku zavarása a méheknek mindenféle kaptárban, ha valaki folyton azt nézegeti, hány keret fiasítás van, — a mire szükség nincs, én azt soha nem nézegetem, ha az ajtót kinyitom, megtudom abból, jó-é a család, ha bajt veszek észre, akkor annak orvoslása szükséges mindenféle kaptárban. A kereteknek a fiasítás közé rakása szintén helytelen zavarása a méheknek, ezt sem tettem soha, mégis epittetek A királynő megtekintése, — ha tavaszkor fedett, vagy ha rendes fiasítást fedetlenül látok is, az nekem teljesen elég, az anya meglátására ekkor nincs szükség.

Gyenge családokat fedett fiasításokkal nem segíyezek, nem rontom meg a jó családot. A gyenge, — ha jó az anya megsaporodik, ha rossz, elvesztettem, a mivel segíteni kívántam rajta. A rossz anyát fel kell cserélni.

A ki egy óráig babrál a kaptárban, az tanulja meg mástól, hogy kell dolgozni a kaptárban, az ilyen »nem méhész« bizony kárt tesz a méhben, ne nyuljon hozzá.

Ha megkell a családot vizsgálunk és a mézelszedéskor a hangyasav elröpül nagy részben, de utánpótolják ők azt csakhamar. Vannak oly valóban szánalomra méltó méhészek, kik felülről kezelik méheiket, ezek bizony megzavarják alaposan méheiket, a fiasításra egyszerre hideg levegő jut, nem csoda, ha a méhek ropant ingerültekké lesznek.

Van már gondoskodva arról, hogy a méhek a hasztalan háborgatástól meg legyenek óva, aki még nem ismeri e módszert, ne sajnáljon pár fillért a méhekkel való okszerű bánásmódot tárgyaló méhészeti munkáért. Ha tudni akarunk, áldozni kell érte. Nincs oly méhészkönyv, melyből ne lehetne tanulni annyit legalább, amennyi megéri a ráfordított pénzt. Nemcsak a jó papnak kell holtig tanulni, hanem a jó méhésznek is.

Ha helyesen járunk el, most már zavarásnak, háborgatásnak nem is nevezhetjük a méhekkel való bánásmódot.

S. megmondja, mit kíván ő, hogy a méhek nyugalma biztosítva legyen.

1. A kaptár belseje meg legyen tekinthető, hogy arról az egész család egyszerre ne vegyen tudomást. Ez el van érve, a felül kezelendő kaptárokon kívül minden álló kaptárban Tavaszki vizsgálatnál, midőn megnézzük az anya munkáját, belől észre sem veszi a család. A mézszedéskor a költőtér méhei teljes nyugalomban háborítatlanul folytatják munkájukat, tehát kívánsága teljesítve van, ha különösen a Boczonádi rendszert használja valaki; mert ha fel kell is rakni a kereteket tavaszki és jó mézhordás reménye mellett pergetéskor is, minthogy a keretek rendben rakatnak vissza, a család ha megzavarodott is, csakhamar rendbe jő, s az ő javára, munkájának sikeresebb folytatására képesítik. Máskor elég, ha a kaptár ajtaját kinyitjuk, láthatjuk azonnal a család állapotát.

2. A kaptár hangyasavas levegője ha elillan is, 2-szer, jó helyen mondjuk 3-szor egy évben, ezt nem sınıyli meg a család.

3. A legegyszerűbb kezelési módot kívánja. Hát lehet-e egyszerűbb kezelést kívánni is, mint a Boczonádi rendszer felrakja a kereteket egy sorral felebb, az akáczvirágzás után, ahol van, kiszedi a mézes kereteket, ahol nincs akác, ha megtöltik a felső és a középső kereteket is nagyrésztben, s ha nincs remény több pergetésre, a 2 munkával megtörtént a kezelés. Ahol őszi gyűjtés van bőven, ott még ha kétszer kellene is pergetni, ezáltal a kezelés több ugyan, de úgy hiszem, örömmel fáradozik, ha 25 kgr. mézet nyerhet. A kezelés tehát igen egyszerű.

4. A méhek munkáját kívánja a kaptár minden részében vizsgálni, figyelemmel kíséni. Erre szükség egyáltalában nincs, ha tanulmányozni akarja a család munkálkodását, az anya petézését, a fiasítás változásait, tartson figyelő kaptárt, abban nézegesse, figyelje a család munkáját, ne a mézelésre tartott családban.

A kaptár hátulsó kereteiről meggyőződhetik, mily állapotban van a család, egyebet ne kívánjon a rendes kaptártól, de nincs is többre szükség.

A kaptár kérdésről irt közleményében minden kérdésre megfelelőem úgy, a mint tőlem telt. Szóljanak hozzá mások is hogy ha nem jól szóltam volna, tanulhassak én is. Csak úgy fejlődhetik a méhészet, ha ismeretüket közlik a tapasztalt méhészek.

Az idő és a méh.

(Vége.)

A szárazság következtében igen természetesen elmaradtak a virágok s ha hoztak is virágot, pl. a gyümölcsfák, a száraz, szeles időjárásban mézképződés nem volt; a méheknek félnapokig kellett

virágról-virágra elkoboróli, míg egy kis hozományyal a közös kamarát gyarapítani bírták.

Igy a létfenntartásért való izgalmas, nagyon kifárasztó küzdelemben a munkások magukat agyondolgozva, idő előtt kidültek, elpusztultak.

A család fejlődni, előrehaladni nem volt képes. A legjobb törzsek is visszafelé fejlődtek. Ennek következtében nem volt raj, s szerencsésnek mondhatta magát az a méhésztárs, különösen ha méheket mesterségesen táplálta, ha azok még nem oszlottak meg; mert a megoszlott családok 95%-a elpusztult.

A meg nem oszlott családok sem tudtak egyáltalán felesleges mézet produkálni, mit a méhésztárs jólélekkel élvezhetett volna inséges méheiktől, sőt örvendhetett az, akinek méheai a télire valót beszerezhettek; de leginkább örvendhet az most s hálát adhat az egek urának, ha betelelt méheai a május floráját újból megérhették.

Sajnos, a méhésztársak ezzel nagyon kevesen dicsekedhetnek.

Mi okozta vajjon ezt a nagy pusztulást? Szerény véleményem szerint, amint ezt az én, és még több méhésztársam méheikében észleltem, semmi egyéb nem, mint a méznek tulságos megkeményedése, megcukrosodása.

Amint több kaptárban észleltem, a méhek a tél folyamán a téli fészket felhasználatlanul megkeményedett méz miatt kénytelenek voltak felbontani s hátra jöni az ablakhoz, hogy a nagyobb csapadék által élvezhetőbbé vált kereteken levő mézzel mentsék meg magukat az éhenhalástól; de itt egy másik veszedelemben jutottak. Közel jutva a kaptár széléhez, az üveges ablak mellett nem tudtak akkora hőt kifejteni, hogy a külső nagy hideget ellensúlyozni bírják s így a legjobban bepakolt kaptárok méheai is az ablak mellett tömegesen pusztultak el. A megkeményedett cukros méz öt-hat kereten ott maradt felhasználatlanul a kaptár belsőjében.

Több család, mely a téli fészket nem bontotta fel, elpusztult a telt keretek alatt vagy rajta, éhen.

Sok, különösen az előre mesterségesen tápláltak közül elpusztult azért, mert a fiatal mézet kellőképpen elkészíteni, befedni nem bírván, az megromlott s ez okozta — különböző kórtünetek között — a végveszedelmet.

Elég az hozzája, hogy csak volt, s most már nincs.

Nekem a 16 — kellőképpen kaptárba betelelt — családból a mai nap életben van 3, azaz három családom. Több méhésztársam még annál is rosszabbul járt, mert némelyikük 100% veszteséget szenvedtek, azaz nem maradt semmi.

Mi lesz most, ha megint egy olyan száraz év következik? mint a múlt évi volt. Az, hogy a méhállomány igen-igen leapad s akkor a méhészek elveszítik bizalmukat a méhek iránt s felhagynak a méhészkedéssel, s ha véletlenül egy jobb év következik, nem lesz méh, mely a természetben kínálkozó előbb említett kincseket érő, semmi által össze nem gyűjthető *nektárt* összehordja, s így a nemzetgazdaságra ezerekre menő kár áll elő, mit megérez az egyes, a család, a község, az ország, az egész társadalom egyaránt.

Biz' ezzel valamit tenni kellene, a néhai méhészeket egészen elcsüggedni, teljesen elveszni hagyni nem szabad.

Elhagyni teljesen, úgy az egyesek, mint a társadalom részéről nem hiba, hanem megbocsáthatatlan bűn volna.

Mert a végveszedelem kezdetén tegye meg minden arra hivatott kötelességét s különösen a kedves kartársaimat, a magyar tanitóságot, édes testvéreimet kérem fel, kik mindig ott voltak, ahol baj van, tegyenek ők meg mindent a méhészgazdák megmentésére. Tudom, hogy ők anyagilag a nagyközönségen nem segíthetnek, mert ők is szegények, hanem lankadozást nem ismerő szavukkal, pennájukkal tegyenek meg mindent, hogy akár társadalmi, akár állami segítyel *az arra illetékes körök*, a méhesgazda állományának legalább töredékét fenntartsák, hogy azok a reményt teljesen fel ne adják, a meglevő készletet el ne kotyavetyéljék, tüzre ne hányják, hanem reménykedve, s bizva bizván a jobb jövőben, legalább egy néhány törzsszel iparkodjanak a méhállományt fenntartani, amiből kedvező idő esetén egy pár év alatt *helyreüссék* a rossz évek hiányait, s a sok veszteséget legyen mi helyreállítsa. Ez nem egyéni, hanem közügy, ezt tenni hazafias szent kötelessége mindenkinek; az egyesek jó vagy rossz anyagi hogyléte országos érdek. Ha az egyesek gazdagok: gazdag az ország, ha szegény, szegény az ország, mert nincsen miből pénzt teremteni, s ha nincs pénz, nincsen adó, s ezzel megakad a gépezet is, mely az állam

romlását is magával hordozhatja. Fel tehát, addig segítsünk, míg nem lesz késő a segítség, most még az egyesek felsegítésére 10 — 20 korona elegendő lehetne, később, idő multával 100-akkal sem lehet segíteni s azzal is csak évek múlva lehet helyreállítani az egyensúlyt.

Tegye meg tehát mindenki a maga kötelességét s az egyes bizva bízzék s remélje a jobb jövőt, mely a sok rossz után mégis csak jóval fog fizetni. Hisz: Emberé a munka, Istené az áldás.

Bözlöni István,
áll. isk. igazgató.

Egy furcsa eset.

Hogy nem mindig válik be, amit előre kiszámítva cselekszünk, azt mindenki jól tudja, s adjunk hálát a gondviselésnek, ha egy-egy ilyen csalódásunkban kárt nem szenvedünk, hanem jóízűen elnevetünk rajta.

Egy érdemes tagtársunkkal történt meg a következő eset:

Méhesében két parasztkast tart az állomány szaporítása céljából. E két parasztkas népe, miután az idő is nagyon kedvezett, ugyannyira szaporodott, hogy kirajzása minden perczen várható volt. Az egyik család meg is rajzott szerencsésen; kibocsátott egy életképes erős rajt. A második is készen állott már a rajzásra, de a bekövetkezett és napokig tartó esőzés miatt a család rajzási szándékától elállott, a herefasítást kidobálta.

Miután azonban a család népessége oly nagy volt, hogy éjjel azt a kas be nem fogadhatta, társunk elhatározta abból múrajt készíteni. Határozatát tett követte, a künn ácsorgó népet egy kaptárba seperte, friss fiasításos léppel látta el, hogy a múraj magának anyát neveljen, s e kaptárt beállította a többi közé, hol egy nagyon gyenge család szomszédságába került, melyet a gazda csak azért nem segített fel, hogy a mostani kedvező viszonyok közt önerején gyarapodjék. A múraj hozzá is fogott az anyabölcső építéséhez, azonban egy kis idő múlva érdemes tagtársunk azt vette észre, hogy a nép nagyon megfogyott. Ezzel szemben örömmel tapasztalta, hogy a szomszéd gyenge család népessége örvedetesen gyarapodik. A gyanutlan gazda a múraj népe fogyatkozásának okát kutatva rájött, hogy azok a közös röpdeszknán végig

sétálva, egyenként a szomszéd gyenge családhöz lopozkodtak átals azt megerősítették. Tehát a mit elvesztett a réven, megnyerte a vámon.

Ezen esetből, bármily tréfás legyen is, a következő tanulságot vonhatjuk le:

1. A műrajt nem kell gyenge családok szomszédságába helyezni;

2. a kaptárok külön röpdeszkaival látandók el, hogy az átvonulás meg legyen nehezítve, mert nemcsak az átvonulást segítheti elő a közös röpdeszka, hanem esetleg a rablást is;

3. a műraj népének a gyenge családdal való egyesítése kétes eredményü, mert hátha a gyenge család anyja előrehaladott kora vagy más körülmény miatt terméketlen s ez okozza a család nép telenségét s daczára a szóban forgó kivételes szaporodásnak, mégis csak pusztulásnak indul. A hátramaradt kis műraj pedig népeitől megfosztva, nem lesz képes életerős családot alapítani. Tehát kettős a kockázat.

A gyenge családon az anya kicserélésével ugyan lehet segíteni; a másikat is fölségíthetjük egy pár fiasításos kerettel, de hát miért kell nekünk egy helyett két munkát végezni, s még egy harmadik családot is meggyengíteni, melyből a segítségre szánt fiasításos keretet kivesszük.

Az ilyen eset ritkán fordul elő, de a mint látjuk, nem lehetetlen s hiszem is, hogy nem az egyedüli. Azért igyekezzünk arra, hogy sohasem, vagy minél ritkábban forduljon elő, mert egyrészt időrabló munkát igénylő komplikációknak lesz okozója, amit minden méhésznek kerülnie kell, másrészt pedig nem jár káros következmények nélkül.

A méhek ellenségei.

A minap egy ily czimü hirdetés akadt a kezembe, melynek kibocsátója egy diszes keretbe foglalt színyomatu képet kínál megrendelésre, amelyen festői csoportokban teszi szemlélhetővé a méhek összes ismert ellenségeit. Képvisele van ezen a képen az állatvilág a medvétől kezdve a legkisebb rovarig.

Nagyon életrevaló eszmének találom e kép megszerkesztését,

amennyiben úgy az irástudatlan, mint az irástudó — de az állatfajokat nem ismerő — méhészeknek a méhellenségek gyors áttekintését lehetővé teszi.

Mindannak daczára egyszersmind azt is észrevettem, hogy annak összeállítója lehet bármi jó festő, de méhész egyáltalán nem lehet, s ebből kifolyólag a méhek ellenségeit nem ismerve, mindazon állatokat, melyekről ily nyilatkozatot hallott, vagy amelyeket azoknak lenni vélt, mint méhellenségeket művészi csoportokban örökítette meg. Vagyis úgy tett, mint egy müncheni kiadó, ki Budapestről képes levelezőlapokat készíttetett és mirabile dictu a Dunára három árboczos vitorlás hajókat rajzoltatott. — (Szegény öreg Duna.)

E helyütt csak azon állatokról kívánok szólni, melyek a kérdéses képen méhellenségeknek vannak feltüntetve, de amelyekről részint magam győződtem meg, hogy nem azok, részint pedig azoknak lenni sohasem hallottam.

1. Az *evetke* (*mókus*) tudom határozottan, hogy sohasem volt a méhek ellensége, még pedig különböző okokból. Táplálékát nem a rovarvilágból szedi, de még azok termelvényeit sem bántja Hanem igenis eszik makkot, fenyő gyümölcsöt, madártojást, farrügyeket, mogyorót, diót stb. De hogy valaha egy kis szunnyogot is megevett volna, azt nem tudom, nem tapasztaltam, de nem is hallottam soha senkitől. A viaszt és mézet sem szereti, ezt bátran állíthatom saját kísérletem alapján, mert a midőn egy alkalommal egy darabka lépes mézet dobtam be hozzá, falánságánál fogva rögtön neki kapott, de ugylátszik vesztére, mert fogai megtelvén viasszal, oly vehemensül kezdett tánczolni, amitől csak akkor szünt meg, mikor fogai közül az odatapadt viaszt kitisztítania sikerült, s többé ahhoz nem nyult. Ezen ellenszenvét rágcsáló voltának tudom be, mely megköveteli a maga szilárd anyagát. A kaptárokat sem furja keresztül, mert nyáron át sokkal kellemesebb rágni valót talál a száraz deszkánál. Télen át pedig — még fogságában is — ahol különben, mint kedvelt kis állat, bővel el volna látva mogyoróval és dióval, — november közepétől április végéig csak 5—10 másodpercenként felduzzadó oldala árulja el életben létét, különben alszik csendesen s csak nagy ritkán kel föl, akkor is csupán vizet iszik. Tehát télen sem tarthatunk attól, hogy a kaptárt átfurja

2. A *sündisznó* (*tövisdisznó*) rovarokkal és azok álczáiva táplálkozik ugyan, de sem magam nem tapasztaltam, sem mástól nem hallottam soha, hogy a méhek általmára lett volna. Télen ez is alszik.

3. A *borz* gabonával és gyümölcsessel táplálkozik s télire ugyancsak gondoskodik kamarája megtöltéséről, s a ki látta vagy hallotta, mily elmés módon hord be odujába 4—6 véka kukoriczát, amely neki és társának untig elég. Tehát ez sincs utalva a méhek bántalmazására.

Mindezekből kitetszik azon megnevezhetlen felületesség, a melylyel egyes egyének alkotásaikat, mások érdekeinek védelme czimén, a közjónak hasznára lenni vélik. Nem lett volna könnyebb a felhozott állatok kihagyásával, tehát sokkal kisebb fáradsággal, az igazságnak megfelelő képet alkotni, sem mint a tájékozatlanokat olyan állatoktól való őrizkedésre figyelmeztetni, amelyeknek annyi közülük van a méhekhez, mint, hogy úgy beszéljek, szt. Dávidnak a katonaságához.

Irodalom.

Uj Világ (The New World.) Az amerikai magyarság nesztora, Madarász László, Magyarország egykori reñdőrminisztere, Madarász József képviselőnek bátyja, a St.-Louisban megjelenő képes magyar folyóiratban, az »Uj Világ«-ban szólal meg és rendkívül érdekes cikkben von párhuzamot a 48-as idők és a mai napok között, közben egy kormány vád alá helyezésének indítványát is tárgyalja. Az agg emigráns szeptember 22-én fogja 94-ik életévét betölteni és nemrég fejezte be a 48-as eseményekről irt történelmi becsú emlékiratát, a melyből az »Uj Világ«-temérdek érdekes részt fog közölni. Az »Uj Világ«-nak, mely oly magas művészi kivittel és izléssel van kiállitva, most jelent meg az ötödik száma gyönyörű szines boritékkal és hátlappal, temérdek szingazdag illusztrációval. A lap kiadótulajdonosa Solymossy Olivér, áldozatokat nem kimél és az »Uj Világ«-ot irodalmi és művészi magaslaton tartja. Az »Uj Világ«-legutóbbi számában közfeltűnésre számítható cikket látunk Németh Péter szerkesztő tollából, aki a Fairport Harboron együtt élő magyar és finn koloniaról mond el rendkívül érdekes dolgokat. A címlapon az arkadii fenyvesek ölen lerohanó vizesést látjuk, mely csak egy mértföldnyi távolságra van az uj magyar farmer városkától. A szines címlapon kívül érdekes képeket látunk a chicagói véres fuvaros sztrájkjáról, a regényes Ha-Ha

Tonka tó vidékéről, a »kacagó viz« és »lakodalmos barlang« tündérszép tájairól, a magyar telepről és az Amerikába özőnlő bevándorlókról. Az »Uj Világ« kiadóhivatala, St.-Louis, Mo., Amerika, Box 1385., címen van és egész évre 10 koronáért küldi ezt a gyönyörtü ujságot. Mutatvány szám ingyen.

Kérelem. Tisztelettel kérjük azon méhésztársainkat, kiknek eladásra szánt mézők lesz, egy kis minta beküldésével a mennyiség és ár megjelölése mellett egyesületünk főtitkári hivatalához (Kolozsvár, Mészáros-utca 3. sz.) sziveskedjenek bejelenteni, hogy az esetleg egyesületünknel mézért tudakozódnak kellő felvilágosítást adhassunk s így a fölösleges mézet értékesíthessük. Valamint kérjük tudatni az eladásra szánt rajok számát és árát is.

Az elnökség.

Tagsági díjt fizettek:

1904. évre: A kolozs-alagúti róm. kath. iskola, Lovag Montbach István, dr. Vajda Gyula, Máté István 4—4 korona.

1905. évre: Dr. Zilahi Kiss Imre, Szócs Samu, Perda Viktor, Kocsuba János, P. Krämer Bonifác, Lovag Montbach István, Tuka Viktor, Szabolcs Endre, Robanyi Adolf, Deák Gergely, Cseising Lajos, Lotos János, Máté István, Br. Kemény Gyula 4—4 korona. Hanzéros Ádám, 2 k 20 f., Sándor János, Lukács Adolf 2—2 kor. Kolozsvárt. 1905. június 24.

Zsögön Rácz Mihály, pénztárnok.

Szerkesztői üzenetek.

L. L. urnak Kísér. Tessék lapunk mult havi számában »A kaptár-kérdés« című cikket átolvasni s a legmegbízhatóbb feleletet találja. A Boczonádi rendszere eddig a legjobb.

D. L. urnak Szegszárd. Szives ígérését várjuk.

P. B. urnak Szentes. Miután a lap nem magán, hanem egyesületi tulajdon, nyitva áll, hogy a t. tag urak minden a méhészetre vonatkozó észrevételeiket abban közzétehessek.

K. V. urnak Marosvásárhely. 1. Szaporítás céljából állítson be egy-két parasztkast, de azt sem jó tulságosan megrajoztatni. 2. Műlép beszerzésére czegeket elvből nem ajánlhatunk.

Z. G. urnak Nagyszeben. Nincs baj. A herefiasítást a kasból az esőzés miatt dobálták ki, mert nem repülhetvén ki a raj, a herékre szükség nincs. A herélépeket majd mézzel töltik meg.

Sándor, Szabadka. 1. Nem gondolja, hogy inkább az anyát kellene kicserélni? 2. Kár bántani, ha kedvező az idő, magától is meggyarapszik

K. D. urnak Gyó.-Remete. 1. A kért »Rendszerem ismeretése« című füzet annak szerzője id. Boczonádi Szabó Imre urnál Ujpest, Széchenyi-u. 7. sz. a. megrendelhető. Ára 1:20 K. Azt hisszük, 1:30 K. bélyeg beküldése ellenében bérmentve elküldi. 2. Nem volt ajánlva, mert elvből ilyeneket nem ajánlhatunk, amit »pronak« tetszett tekinteni, azzal egyidejűleg jött a »contra« is.

U. V. sz. St. Louis, Mo. Amerika. A cserét megindítottuk s örülünk, hogy az új világban a magyar lapok száma egygyel szaporodott. Ószinte szívből kívánjuk, hogy vállalkozását a kívánt siker koronázza. Szívesen beleegyeztünk, hogy lapunk cikkei közül bármelyiket közölhesse a forrás megjelölésével (Méh. Közl.).

Tartalom: A kelet-szilézi méhészegyesület Teschenben tartandó kiállításának általános határozatai. — Julius havi teendők a méhesben. *Mezei.* — A kaptár kérdés. *Bacskey Sámuel.* — — Az idő és a méh *Böloni István* — Egy furcsa eset — A méhek ellenségei. — Irodalom. — Kérelem *Az elnökség* — Tagdíj fizettek. — Szerkesztői üzenetek.

Apró hirdetések.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádogokat, min-

dennemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is.

Sajler Géza, bádogos
Kolozsvár, Mátyás- király-u. 2. sz.

MÉHTENYÉSZTÉSI KALAUZOM

III. kiadását 1 K. 30 fillér előzetes beküldése után bérmentve küldöm. **Dömötör László Szekszárd.** 3-6

Ábrahám Sándor

Kolozsvárt, Wesselényi
Miklós-utcza 17. sz. a.

Ajánlja férfi és női divatüzletét. Női ruhák mérték után készíttetnek, valamint kész női ruhák dús választékban raktáron tartatnak.

👉 Olcsó árak! 👉 3-6 👉 Pontos kiszolgálás! 👉

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utcza 10. sz.